

Militaire Spectator.

Dingsdag, den 24^{sten} Julij.

De *Militaire Spectator* verschijnt op onbepaalde tijden. Men abonneert zich voor 10 nummers, bij alle Postdirecteuren en Boekhandelaren, door het geheele Koninkrijk à f 2, 25, franco per post. De Jaargang zal de 40 nummers niet te boven gaan. Alle inzendingen geschieden, franco, aan de Uitgevers BROESE & COMP. te Breda, met het opschrift: *Voor den Militairen Spectator*.

TOGT NAAR PALEMBANG.

in 1821.

(Vervolg van N°. 13.)

24 Junij.

Bij het gevecht van den 20^{en} had men des vijands sterkten naauwkeuriger leeren kennen, en met meer grond wist men thans ook te bepalen, waar de aanval het krachtdadigst moest worden ondernomen. In de ligging der schepen werd weinig verandering gemaakt; doch de landtroepen in derzelver landingsbooten werden nu, aan den oost- en westwal des Soensangs geplaatst.

Het maanlicht begunstigde zeer het opvaren en opwerken der schepen in den nacht van den 24^{en} Junij, en lang vóór het aanbreken van den dag hadden die, welke voor de *Pladjoe* zich in slagorde moesten stellen, reeds post gevat en hunne vuren geopend.

De vaartuigen voor de *Waterbatterij* en die voor de *Gombora* verkregen ook beurtelings hunne ligging, en openden onmiddellijk daarop het levendigste vuur.

Even na 6 ure onderrigt dat des vijands vuur op de *Gombora* zeer verflaauwde, deed de Opperbevelhebber den Kolonel *Bischoff* gelasten, om met zijne troepen van den westwal naar de *Gombora* op te rukken en den vijand aan te vallen. Men opende zich door het paalwerk, dat op een punt niet genoegzaam versterkt was, al dadelijk eenen weg en met geveld bajonetten drong men den vijand uit zijne versterking. Nog voor dat de Opperbevelhebber het herigt der overwonnene positie, door een' van zijne adjudanten, die zelf zwaar gewond was, ontving, zag Hij de Hollandsche vlag reeds op de *Gombora* wapperen.

De vijand door dezen moedigen en vaardigen aanval der landtroepen verrast, had naauwelijks den tijd om de vlugt te nemen.

Des vijands nederlaag op de *Gombora* was dra aan de *Waterbatterij* bekend, waaruit eenige ligte vaartuigen, door het paalwerk gedrongen, hem insgelijks verdreven. Bij het in brand steken dezer batterij en eene daarop volgende losbarsting van buskruid, werden eenige officieren en manschappen zwaar gekwetst.

De korvet *Venus* met hare batterijen aldaar geen nut meer konnende doen, rigtte nu hare vuren, door eene wel uitgevoerde scheepsmanoeuvre, op de batterijen van de *Pladjoe*.

Intusschen liet de Kolonel *Bischoff* om meer troepen vragen, ten einde, achter langs de *Gombora*, des vijands laatste *Pladjoe*-batterij te kunnen aanvallen en denzelven in het voorbijgaan te verjagen uit de stelling, welke men met grond moest onderstellen, dat hij ten Z. W. van het eiland *Gombora* zoude moeten hebben genomen. Ongehinderd geschiedde de optogt langs dien arm der rivier, en, gelijktijdig met de Infanterie, landden ook, onder het vuur des vijands, eenige zeelieden.

Middelertwyl het vuur aan de eerste groote batterij der *Pladjoe* zeer verflaauwde, bekwam de kolonne Infanterie aan den oostwal last, om op te rukken. Bij deze troepen had een gedeelte der equipage van de *van der Werf* zich gevoegd; doch de vijand ontving deze troepen met zulk een hevig schroot-vuur, dat de Opperbevelhebber last tot staking van den aanval gaf; te meer, daar de vijand van benting in benting, door de meer en meer in getal toenemende troepen aan den Kolonel *Bischoff* gezonden, werd teruggedrongen. Alleen in de eerste groote batterij van de *Pladjoe* stelde hij zich nog manmoedig te weer; doch zonder gevolg: wat van zijne troepen niet langs de rivier ontvlugtte, vond den dood onder onze bajonetten.

Omstreeks 11 ure was alles veroverd. De Opperbevelhebber stapte toen aan land en werd met een levendig vreugdgejuich ontvangen, door de, in slagorde geschaarde land- en zeetroepen. — De *Soesoehoenang* en de jonge *Sultan* waren den Generaal gevolgd.

Ons verlies op dezen dag geleden, bestond in:

dooden . . .	29 (waaronder 2 Officiëren).
zwaar gewonden	86
ligt id.	54

in het geheel 169 man.

De bevelvoerende Generaal aan boord van de *van der Werf* teruggekeerd zijnde, liet sein doen tot vereeniging aan zijn boord van al de Kommandanten der oorlogschepen en andere vaartuigen. Hij gaf dezen mondeling zijne tevredenheid te kennen, en gelastte wijders om, met allen

spoed, hunne onderhebbende bodems weder in gereedheid te brengen, ten einde, des noodig, den kraton te vernielen, wanneer de Sultan MAHMOED BADAROEDIEN tot het wanhopig besluit mogt komen, om deze sterkte te verdedigen.

Een gedeelte der troepen bleef de veroverde batterijen op de *Gombora* bezetten; de andere waren door den vijand zelven in brand gestoken. De kielligters en kiezentrekkers werkten den geheelen nacht en den volgenden dag, om door het ingeheide paalwerk eenen doorgang voor de groote schepen te openen.

De vijandelijke batterijen waren met beleid aangelegd en goed geplaatst. Zijn hoofdoogmerk, om een kruisvuur op alle punten der rivier te hebben, was volkomen bereikt (1).

De borstwering ter dikte van 6 el, was met geschut van allerlei kaliber gewapend en boven op dezelve *lilla's* geplaatst. De meeste stukken waren op rolpaarden of op uitgeholde boomen, met kettingen van rotting vastgesjord om het *recul* te beletten. In hunne afpaling der rivier met boomen van de grootste dikte was eene stoutheid, welke men te meer bewonderen moest, daar de middelen, met welke deze palen ingeheid waren, zoo eenvoudig zijn.

Een bamboezen vlot, in het midden eene opening hebbende, en op hetwelk aan drie zware bamboezen het heiblok was vastgemaakt, was het werktuig, door de inlanders ten voorschreyen einde gebezigd.

De schepen werkten op naar den kraton en waren andermaal tot den aanval gereed; dan de Palembangers de kracht der Nederlandsche wapenen ondervonden hebbende, deed dit den Opperbevelhebber hoop voeden, om deze sterkte zonder verdere bloedstorting meester te kunnen worden. Om dit te beproeven en de inwoners

(1) Men vindt ergens aangeteekend, dat men in den aanleg dezer batterijen, welke in vier maanden tijds, na de ontruiming van het Palembangsche fort waren opgeworpen, schijnbaar eene bekwaamheid ontwaarde, boven het bereik van Palembangsche vestingbouwers. Dit gelooven wij te moeten tegenspreken en te verzekeren, dat deze batterijen hun werk was.

In 1659 werd door de O. I. kompagnie eene expeditie, onder bevel van den Admiraal *Johan van der Laan*, tegen *Palembang* gezonden, om wraak te nemen van eenen gruwelijken en verraderlijk gepleegden moord op de kompagnies jagten *de Jacatra* en de *Wachter* gepleegd. Toen reeds waren voor den kraton van *Palembang* en even boven het eiland *Gombora* versterkingen opgeworpen, welke door genoemden Admiraal zeer bewonderd werden en niet dan met veel moeite veroverd konden worden.

Het is niet te onderstellen, dat wanneer eene bijzonder geschikte hand zich met den aanleg van 1819, 1820 en 1821 had kunnen belasten, deze verzuimd zoude hebben voor eene behoorlijke flankering of wederkeerige dekking te zorgen. Ook was het niet afpalen van de westzijde van het eiland *Salanama*, en het onbestreken blijven achter den arm der rivier van de *Gombora* geen bewijs van de buitengewone bekwaamheid der verdedigers.

te bevrijden van meerdere onheilen, welke de oorlog altijd na zich sleept, liet hij den Sultan sommeren om zich aan de edelmoedigheid van den Overwinnaar over te geven.

In den avond van denzelfden dag, waarop deze sommatie aan den *Pangerang Ady de Patti toed* werd overgebracht, verscheen hij, in persoon, bij den Opperbevelhebber aan boord, verzoekende aan den *Soesoehoenang* eene hoodschap van deszelfs broeder *Mahmoed Badarodien* te mogen gaan brengen, zeggende, dat deze van de regering te *Palembang* wilde afzien; mits hij als een stil burger aldaar mogt verblijven.

De Opperbevelhebber verhinderde dezen *Pangerang* niet, zich bij den *Soesoehoenang* te begeven; doch gaf hem tevens te kennen, dat het onderwerp zijner zending tot zijne attributen behoorde en dat hij in dezelve volstrekt niet treden wilde.

Inmiddels namen de voorposten stelling aan boven den *Kraton* aan den *Ogan* en *Moussi*, om alle vlugtelingen den weg af te snijden, en hoofdzakelijk om mees-ter te worden van den Sultan, indien hij langs dien weg mogt trachten te ontkomen. In hunnen optogt langs den *Kraton* werden deze posten ongehinderd voorbij gelaten.

Van de sterkte echter, waar alles slagvaardig en op welker wallen eene groote menigte volks verzameld was, werd op de drijvende kanonneerbooten gepointeerd.

Een der twee, op den 20^{en} Junij verloren kanonneerbooten werd hier gevonden en medegevoerd. Aan den *Ogan* lag een oud driemastschip ten anker.

Ter dier tijd werd een zekere *Osman* aangehouden en opgezonden. Deze man was de zoon eens Arabischen Priesters en oefende eenen grooten invloed uit op *Mahmoed Badarodien*. Deze was het, welke dien vorst bellette zich in 1811 van het Javasche gouvernement los te maken, waartoe bij hem aanzoek werd gedaan. Ook werd hij beticht, niet onkundig geweest te zijn van de gruweldaden, welke kort daarop gepleegd werden, en was in waarheid de bewerker der vijandelikheden van 1818. Deze *Osman* was rijk, bezat eene zeer schoone en groote woning over des Sultans *Kraton*, en op dien grond, aanmerkelijk opgehoogd, zoude in 1818 en nu wederom in 1821 eene sterkte ter bestrijking van den *kraton* opgerigt moeten worden (1). *Osman* gevoelde diep zijn misdadig gedrag; hij wierp zich aan de voeten van den Opperbevelhebber, ter afsmeeking van eene genade, waarop hij zoo weinig hopen mogt.

Den 27^{en} Junij dreven de *van der Werf*, de *Nassau* en de *Dageraad* in den namiddag op, en stelden zich

(1) De moesjelijkheid, welke het gouvernement in het bekomen van materialen tot den aanbouw, en de weinige ondersteuning, welke de regerende vorst in het verschaffen van *kolies* en werklieden verleend heeft, moesten noodzaken om van dit verdedigingswerk af te zien, en zich enkel te bepalen tot het behoorlijk versterken van de twee *kratons*, waarin troepen en ambtenaren zullen worden gehuisvest, en met welk werk dadelijk een aanvang gemaakt is geworden.

in slagorde voor den *kraton*. De troepen landden aan den westwal, beneden den *kraton*; men zag veelal van de huizen en prauwen witte vlaggen waaijen, doch weinig volks. Men zoude juist met den aanval beginnen, toen de *Pangerang Ady de Patti moeda*, jongste broeder des Sultans, aan boord van den Opperbevelhebber eenen brief overhandigde, door welken de Sultan *Mahmoed Badaroedien* zich geheel onderwierp, en, als eene laatste gunst, andermaal het verzoek deed, om als een gewoon burger te *Palembang* te mogen blijven vertoeven.

De bevelen van het Nederlandsche gouvernement waren te stellig, dan dat de Opperbevelhebber tot dat verzoek zoude hebben kunnen toetreden. Men gaf den Sultan dan ook, door zijnen teruggezonden wordenden jongsten broeder, ten laatste te kennen, dat men wel aan zachte boven strenge middelen de voorkeur willende geven, in afwachting van een definitief antwoord, den aanval nog eenige oogenblikken zoude staken.

Een geheel onderwerpend antwoord werd den Opperbevelhebber teruggebracht. Alleen verzocht de Sultan eenige dagen, om zich tot zijn vertrek te kunnen gereed maken. Dit werd hem toegestaan.

De troepen rukten weder naar boord, doch hielden zich echter, zoo mede de schepen, den ganschen nacht in gereedheid; daar het niet raadzaam was zich geheel en al op eenen man als dezen Sultan, voornamelijk in zijnen toenmaligen toestand, te verlaten. Daags daarop ontruimde deze, met zijn gevolg, de beide kratons, om een bijzonder huis, waartoe de Opperbevelhebber verlof verleend had, in afwachting van zijne inscheping, te gaan bewonen. De troepen namen bezit van de sterkte en de Hollandsche vlag werd geheschen. Nog dienzelfden avond vertrokken de Luitenant-Kolonel *Taets van Amerongen* en de 1^o Luitenant der Koninklijke Marine *Koopman*, met de Schoener *Calipso* naar *Batavia*, om aan *Z. E.* den Gouverneur-Generaal depêches omtrent deze belangrijke gebeurtenissen over te brengen.

In minder dan vijftig dagen was deze roemvolle togt voleindigd, niettegenstaande de moeijeligheden waarmede men te worstelen had gehad, om een zoo groot aantal, en daaronder zulke aanzienlijke schepen, over banken en door naauwelijks bevaarbare engten te voeren. Moeijeligheden, welke alleen door de standvastigheid van den Bevelvoerder en de volharding, ijver en moed van Hollands land- en zeemagt overwonnen konden worden. Deze togt was te belangrijker, daar deze overwinning de rust der Nederlandsche bezittingen in Indië waarborgde en voornamelijk voor de veiligheid van deszelfs handel onberekenbaar was.

(Het vervolg en slot in het volgend nummer.)

KRIJGSKUNDIGE AANTEKENINGEN,

OMTRENT DE STERKTE DER RUSSISCHE LEGERS IN DE VERSCHILLENDE OORLOGEN SEDERT 1806.

Er bestaat welligt geene Mogendheid in Europa, over welkers strijdkrachten de meeningen meer verschillen, dan over die van

Rusland; van daar dan ook de verschillende gevoelens omtrent den invloed, welke dat magtige, en in evenredigheid met andere, zoo verbazend groote rijk, op het staatkundig evenwigt van Europa uitoefent. Voor den militair, die niet slechts als werktuig in de hand eens Veldheers wil dienen, maar zich met zijne geestvermogens in het gebied der, zijnen stand passende en nuttige, bespiegelingen wil treden, kan het niet onverschillig zijn, eenen maatstaf te bezitten, waarop hij zijne beoordeeling, omtrent de grootte der strijdkrachten van elke mogendheid, kan afmeten. Hierdoor toch alleen wordt hij in staat gesteld, door het gebied der illusiën en hersenschimmen heen, en deze ontwijkende, helder den stand van zaken in te zien, en verkrijgt daardoor eenige vaste en bekende opgaven, voor zijne waarschijnlijkheid en kansrekening ter beoordeeling der verwacht wordende uitkomsten.

De beste en zekerste bron, ter nazoeking om eenen zoodanigen maatstaf zamen te stellen, is de krijgskundige geschiedenis. Ook deze heeft *Spectator* gediend, ter verzameling der volgende aantekeningen, omtrent de sterkte der Russische legers in de verschillende tijdperken der nieuwere krijgsgeschiedenis;— welke, zoo hij vertrouwt, zijne lezers in staat zullen stellen, hun oordeel over het hierboven bedoelde onderwerp eenigzins te vestigen.

In de jaren 1806 en 1807 was het Russische leger, dat destijds met het Pruisische leger vereenigd moest werken, tegen de strijdkrachten, welke *Napoleon* vijandig tegen het laatstgenoemde rijk in Duitschland vereenigd had, ongeveer 150,000 man sterk. Verscheidene Duitsche officieren, welke in dat tijdperk in de legers van Keizer *Alexander* dienden, verzekerden, dat Rusland toen niet meer, zonder zich uit te putten, dan hoogstens 250,000 man in het veld konde brengen.

Naar de opgave van *Boutourlin*, toenmaals adjudant van Keizer *Alexander*, was in het jaar 1812 de sterkte der legers, welke die van Keizer *Napoleon* tegen gesteld werden, 316,000 man; namelijk: die in de eerste linie 217,000 en die in de tweede linie, bestaande hoofdzakelijk in de verschillende bijeengetrokene garnizoenen, 35,000 man. Het leger, dat uit Moldavie naar het Noorden marcheerde, berekende men op 50,000 en eindelijk het korps, dat uit Finland kwam afzakken, op 14,000 man. Bij het overzigt dezer sterkte neme men echter in aanmerking, dat het, in die oogenblikken, het *onafhankelijk* bestaan van het Russische rijk gold!

Toen het Russische leger in januarij 1813 de Niemen overtrok, om in het Hertogdom Warschau en in Pruisen het overschot van het Fransche leger te vervolgen, was hetzelfde, volgens de opgaven van den Luitenant-Kolonel *Ploto*, welke bij den generalen staf van het eerstgenoemde leger diende, 111,936 man sterk, waaronder begrepen waren 17,455 kozakken in 72 regimenten verdeeld.

Op den 1sten Mei, van bovengemeld jaar, berekende men de sterkte der Russische troepen in Duitschland op 166,005 man, waaronder gerekend was het reserve leger, hetwelk zich in het Hertogdom Warschau vormde en hetwelk 50,000 man telde. Deze laatsten kwamen eerst vier maanden later in het veld.

Op den 10en Augustus, van datzelfde jaar, beliep het aantal

Russische troepen van het mobiele leger 193,298 man. Het korps troepen, bestemd om eenige vestingen, welke nog door de Fransche troepen bezet waren, in te sluiten, was 56,000 man sterk; deze troepen waren echter grootendeels zamengesteld uit militie en nieuwelijks geworven en gepreste soldaten. Bij deze strijdkrachten het reserve leger, onder het bevel van den Generaal *Benningsen*, tellende, bedroegen zij te zamen 249,298 man.

Doch wat was dit in tegenoverstelling der sterkte van het Pruisische leger, in datzelfde tijdstip? Het eerste, met eene bevolking van 48 millioenen bewoners, bedroeg 249,298; — het laatste, met een weinig meer dan 5 millioenen inwoners, beliep 230,000 man. En wat zijn deze beide nog in vergelijking der strijdkrachten, welke Holland in dit oogenblik op de been heeft?

De sterkte van het Russische leger, hetwelk op den 1en Januarij 1814 Frankrijk introk, was 141,000 man. Hetzelve kreeg gedurende den veldtog ongeveer 15,000 man versterking, en het bedroeg op den 1en April van datzelfde jaar effectief onder de wapenen 120,000 man; waarbij men nog een korps troepen ter sterkte van 30,000 man moet voegen, hetwelk voor Hamburg stond.

Het leger, hetwelk in den laatsten oorlog met Turkije dat land was ingetrokken, bedroeg ongeveer 158,000 man.

De sterkte van het leger, hetwelk Rusland in den laatsten oorlog tegen Polen heeft aangewend, heeft nimmer de 200,000 man te boven gegaan. Na de inneming van *Warschau* bedroeg de effectieve sterkte der troepen, onder het opper-bevel van Prins *Paskéwitsch*, 90,000 man.

Deze geschiedkundige opmerkingen slaan zeer goed, en zijn evenredig met de opgave der sterkte van het tegenwoordig Russisch mobiele leger. Voor zooverre wij die opgaven hebben kunnen opsporen, is hetzelve tegenwoordig als volgt ingedeeld:

De infanterie, de lijfwacht daarbij gerekend, vormt 30 *divisiën*, elk van 6 regimenten; — de regimenten van 2 veld-bataillons. De *divisiën* lijfwachten zijn echter uit slechts 4 regimenten, doch elk regiment uit 3 veld-bataillons te zamen gesteld.

Van deze 30 *divisiën* infanterie, zijn er 5 bestendig bestemd voor de bezetting van eenige gewesten, te weten: 2 in het Caucasische; 2 in Finland, en 1 in Siberien. De 25 overige *divisiën* vormen 5 korpsen infanterie.

Een compleet bataillon infanterie moet 1000 man sterk zijn; zelden gaat het echter, uitgenomen die der lijfwachten, de 600 man te boven; zoodat de sterkte eener *divisie* kan gebragt worden op 7,200 man; derhalve geven de 25 *divisiën* 180,000 man.

De kavallerie, de lijfwacht te paard medegerekend, bedraagt ongeveer 58,000 man.

De reguliere kozakken 25,000 man

De artillerie, welke in het Russische leger, in evenredigheid tot de andere troepen, zeer sterk is, kan met de pontoniers en genie troepen berekend worden op 40,000 man.

Zoodat de totale sterkte ongeveer bedraagt 303,000 man.

De Poolsche troepen kan men voor als nog niet in deze sterkte berekenen.

Men wil echter, dat, ingeval van eenen oorlog met Frankrijk, de totale sterkte van het Russische leger, door vrijwillige werwing en aanbiedingen, benevens de ongeregelde troepen, in korten tijd op 450 à 500,000 man zouden kunnen gebragt worden; waarvan men er echter hoogstens 225,000 man aan den Rijn zoude kunnen brengen, om Polen en de Turksche grenzen niet te ontblooten.

I E T S

OVER DE KENNIS EN HET GEBRUIK DER VUURWAPENEN, EN VOORNAMELIJK VAN HET KLEIN GEWEER.

Derde Gedeelte.

Bij de leiding van het theoretische en practische onderwijs, in het doelmatigst gebruik van het klein geweer, is bijzonder ter lezing aanbevelenswaardig: de *Handleiding tot het gebruik van het schietgeweer bij het schijfschieten en in het veld. Voorafgegaan door een geschiedkundig overzicht*, door C. A. GEISWEIT VAN DER NETTEN, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Kolonel der Kavallerie enz.; (1) een man die door zijne krijgskundige werken met zoo veel onderscheiding bij het Nederlandsche leger bekend is, en aan wien onze Kavallerie in het bijzonder zoo veel te danken heeft. Voornamelijk bevelen wij, tot uitbreiding van ons betoog in dezen, de *derde afdeling* van dit hoogst nuttig werkje aan; — namelijk *over de oorzaken, welke de uitwerking van het schietgeweer verminderen, en de middelen tot verbetering*. Uit het 2e hoofddeel dezer afdeling (bladz. 103) nemen wij de volgende zinsnede ter voorafgaande overweging over:

» Kan het voordeel der bekwaamheid in het doeltreffen geen twijfel onderhevig worden geacht, zoo is ook elk middel, wat meer of min het verwerven daarvan bevorderen kan, allezins overweging waardig.»

» De strijdkracht eens Rijks berust hedendaags minder dan voorheen op de krijgsbekwaamheid harer staande legermagt, dan wel op die harer geheele strijdbare bevolking. Het was ook wel de krijgshaftigheid, die de instellingen van *Frederik Wilhelm* aan die der Pruisische staten had medegeedeeld, welke het zinnen opvolger mogelijk maakte, om zeven jaren lang, bijna alle hoofdmagten van Europa onbezweken het hoofd te bieden; die later Frankrijk in eenen worstelstrijd schoorde, waarin het anders verpletterd had moeten worden, en ook aan Duitschland (1813) deszelfs zelfstandigheid terug schonk. Op dit grondbeginsel is de hedendaagsche legervorming gebouwd en onbetwist zijn de voordeelen, daarbij door eene algemeene bedrevenheid in het schieten opgeleverd, zoowel als dat de middelen overbekend zijn, die dit tot eene volksoefening kunnen maken.»

(1) Te 's Hage en te Amsterdam bij de gebroeders van Cleef. 1830.

Hieruit leidt de verdienstelijke schrijver het nut af, dat ter uitbreiding der schietkunst, dezelve van regeringswege tot eene volksoefening moest gemaakt worden; dewijl, wanneer het vroeger bij eenen langen aanhoudenden diensttijd misschien mogelijk was, den soldaat in deze kunst genoegzame bekwaamheid te doen verkrijgen, zulks thans in het beperkt verblijf bij de vanen, volstrekt ondoenlijk is; daar hij gedurende het lange afwezen in zijne noordsteden, alles ontwendt, wat hij daarvan geweten heeft. Geheel stemmen wij daarin overeen. Moeijelijk zal de soldaat echter ontwennen, wat hij in het geheel niet kent, en *Spectator* is in de vaste overtuiging, dat, slechts enkelen uitgezonderd, weinige nieuw gevormde soldaten niet groot verlot ten hunnent keeren, welke bij het tegenwoordig gegeven onderwijs iets van de schietkunst verstaan.

Eerst wanneer de troep voor de schijf geplaatst is, krijgt hij ter loops eenige aanwijzingen, hoedanig hij doelen moet, en dan zijn dikwerf de drie of vier patronen, welke hij gewoonlijk bij deze oefening ontvangt, verschoten, zonder dat de man de overtuiging wegdraagt, dat hij de wenken van zijnen onderwijzer begrepen heeft. Niet op de plaats der oefening, maar het geheele voorbereidende onderwijs moet gestrekt hebben, hem tot eenen goeden schutter te vormen, en ook hier wordt dikwerf, zoo als in vele zaken, *schijn* voor *wezenlijkheid* gehouden.

Meer dan te veel wordt bij langdurigen vrede uit het oog verloren, den soldaat te eigenen, wat men in den oorlog van hem vergen moet, wat hij eigenlijk in den oorlog zijn zal. De kennis van zijn wapen en deszelfs behandeling, moest immer op den voorgrond staan, en reeds zoodra hij gekleed is, moet het onderwijs hierin gelijktijdig met het eerste gedeelte van de *soldaten school* in de kazerne in de tusschen uren aanvangen.

Daartoe zou het dienstig zijn, dat de recruit bij het ontvangen zijner wapenen, door den korporaal (indien deze er toe geschikt is) zijner escouade, door den onderofficier zijner sectie of zelfs door den officier van zijn peloton aangesproken werd, over de inrigting van het geweer, het gebruik, dat men er van maken kan en moet; over de hoofdenamingen der onderscheidene deelen, en hoe dezelve uit elkander genomen en in één gezet worden. Men moge dit ontijdig beschouwen; doch bij nadere overweging zal de denkende officier hierop terugkomen. Men werpe het denkbeeld ook niet weg, dat de indruk-selen, welke de recruit (vooral milicien) bij zijne eerste schrede in de soldaten wereld ontvangt, juist de blijvendste zijn. De werkdadige en beschouwende krijgsman, die met eenige menschenkennis zijn stand behartigt, zal dit niet ontsnapt zijn. Dit denkbeeld zal men niet verder behoeven te betoogen, wanneer men slechts opmerkzaam is op de uitwerkselen, die de eerste reiniging en kleeding op het grootste gedeelte der nieuwe aankomelingen te weeg brengen. Van dat oogenblik af ontvangt hij de eerste indruk-selen van *orde*, *netheid* en *inachtneeming* zijner goederen. Indruk-selen die later verder worden aangekweekt, doch die van het eerste oogenblik des te dieper wortelen schieten, hoe vreesachtiger de man voor de ongewoonte is, waarin hij staat verplaatst te worden. Ook deze ongewoonte moet men

menschkundig benuttigen, om hem eerbied en eene zekere aching voor zijne wapenen, en een eerst vertrouwen op de vermoedelijke uitwerkselen derzelve in te boezemen. Zijn deze eerste grondslagen gelegd, dan zullen zijne vorderingen in de behandeling derzelve ook daaraan evenredig zijn.

Men verzuime verder niet, bij het onderwijs in het eerste gedeelte der *soldaten school*, een gedeelte van den tijd tot deze oefening besteed, (al was het slechts een kwartier uurs) den recruit in het beoordeelen van kleine afstanden te oefenen, — te beginnen met 10 tot 25 passen, en zulks opklimmende, naar mate hij rigtig begint te oordeelen; — herhalende telkens, bij het terug komen in de kazerne, de oefening in de benamingen van de bijzondere deelen van het geweer en de wijze hoedanig die deelen zuiver gehouden worden, *zonder* door deze zuivering de voordeelige uitwerkingen van het geweer bij het werkdadig gebruik te benadeelen.

Dit laatste vereischt de bijzondere aandacht der officieren, — iets hetgeen wel eens zonder nadenken over het hoofd wordt gezien. Niet alleen dat het, onverschillig op welke wijze, zuiver houden van het geweer, den grootsten invloed op het bruikbaar houden van hetzelfde uitoefent; maar ook de wijze *hoe* dit gedaan moet worden, is eene les, (die niet ligt vergeten wordt) in het vertrouwen, dat de man later op zijn wapen moet verkrijgen. Het zuiver houden der wapenen dient niet alleen voor het *schijn-schoon*, maar tot het bruikbaar houden. Niet om den man, bij het onder de wapenen komen, niet aan straf onderworpen te doen zijn; maar om dezelve altijd in dien toestand te hebben, waarvoor ze in het werkdadig gebruik geschikt moeten zijn.

Dit voorloopig onderrigt moet zoodanig ingerigt zijn, dat wanneer de recruit tot het tweede gedeelte van de *soldaten-school* overgaat, en hij in het *dragen* van het geweer en de *ladingen* en *ouren* onderwijs ontvangt, hij reeds volkomen bekend is met alles, wat tot het geweer zelve betrekking heeft — dat hij dan reeds rigtig de afstanden van 25 tot 75 en 100 passen kan beoordeelen en bepalen.

Herhalende hetgeen reeds vroeger is aangeduid: wanneer men met vrucht den recruit wil vormen, tot hetgeen hij eigenlijk zal moeten worden, dan moeten de officieren en in het algemeen alle onderwijzers, het eerste tijdperk van het onderwijs (de *soldaten-school*) met onvermoeiden ijver en zorg behartigen, en geen minuut laten voorbijgaan, die niet tot het een of ander theoretisch of praktisch onderrigt besteed wordt, — vóór dat de man het zekere *laisser aller* verkrijgt, waartoe de *gewoonte* hem brengt; want is hem eenmaal dit eigen geworden, dan praat men dikwerf voor doove ooren, en veel moeite wordt alsdan bij de meesten dikwerf te vergeefs aangewend.

In het tweede gedeelte van dit verloop, droeg *Spectator* voor dat: *het grootste voordeel, dat bij de leiding van het onderwijs in de onderscheidene rigtingen van het geschut aan den onderwijzer wordt aangeboden, is het middel van onderzoek, om zich te overtuigen of de recruit de mondelinge voordrage begrepen heeft, en dat voordeel ligt in het werktuigelijke van*

het wapen zelve. Hoewel het werktuigelijke van het klein geweer hiertoe niet geëigend is — zoo kan men echter door hulpmiddelen tot dit voordeel geraken.

Om dan aan de onderwijzers het voordeel van het onderzoek te geven, zou *Spectator* voorstellen, in eene of twee kamers (wanneer deze genoegzaam groot waren), per compagnie twee draagbare stellaadjes te hebben, op elk van welke een munitiegeweer, op twee tappen rustende, eenigzins door eene veer geklemd, beweegbaar in het verticale vlak; zoodanig echter, dat de stellaadje boven den voet uit en in geschoven of geschroefd kon worden, om dezelve naar de grootte van den man te kunnen stellen, en daarbij tevens beweegbaar in het horizontale vlak.

Een zoodanig ingerigt werktuig, zou het onderwijs in de onderscheidene rigtingen van het klein geweer in overeenstemming brengen met dat bij het geschut gegeven. Het mondeling en praktisch onderwijs op het exercitie-veld gegeven, telkens met ieder reëruit in de kaserne en bij ongunstig weder herhaald, door deskundigen gegeven, bestuurd en onderzocht, zal, wanneer hieraan dezelfde zorg besteed wordt als bij het onderwijs aan de artillerie gegeven, ook dezelfde vruchten dragen.

Een van licht hout vervaardigde en geschilderde infanterist en kavallerist te paard, op het einde der kamers, of gangen der kasernen geplaatst, of wel bij goed weder op de binnenplaatsen derzelve, diene tot doel. De oplettendheid gebruikende, om door mondelinge voordragt de manschappen vooraf bekend te maken met de benamingen der onderscheidene schoten, derzelve afstanden en rigtingen. Telkens wanneer een der manschappen gerigt heeft, laat hij het geweer in de door hem gegevene stelling liggen, en de rigting wordt door den onderwijzer onderzocht, waarna het geweer wederom zoowel horizontaal als vertikaal uit de rigting gedraaid wordt, om eenen anderen te laten rigten — daarbij in acht nemende, dat bij elke nieuwe rigting opgegeven wordt: OP (zooveel) PAssen AAN!

Zal men echter met voordeel dit onderwijs toepassen, dan moet het ten minste twee keeren daags, vooral bij de eerstbeginnenden, herhaald worden, en zooveel mogelijk na de gewone exercitie-uren. Op het exercitie-veld-zelve zoude men alsdan bij het onderwijs in de *ladingen* en in het *ouren* het kommando OP (zooveel) PAssen AAN gevoegelijk kunnen herhalen, om het *denken* bij den man op te wekken — iets waartoe men alle moeite in den beginne moet aanwenden.

Voor het onderwijs in het gebruik der *karabijn* en het *pistool* kan men dezelfde middelen bezigen.

Om alle wijdloopigheid in dezen te vermijden, verwijst *Spectator*, voor de verdere theoretische studie in het schieten, naar het boven aangehaalde werkje, hetwelk beknopt doch tevens zeer bondig alle grondbeginselen behandelt.

Voor de praktijk en het opwekken van de onderlinge naijver, meent *Spectator* echter een tweede hulpmiddel te moeten aanbevelen; dat in sommige particuliere schietscholen (vooral in Noord-Amerika) wordt aangewend, en dat bijzonder des winters bij ongunstig weder, tevens als een militair spel is aan te bevelen.

Dit middel bestaat in een gewoon munitiegeweer, dat van de staartschroef af, tot ongeveer het midden der loop, eene in het horizontale vlak gelegen *inkeping* heeft — groot genoeg om de *pees* van eenen sterken *stalen boog* genoegzame speling te geven. Deze *stalen veerboog* wordt aan het midden der lade aangebragt, en de *pees* gespannd op eenen *stoedel*, die inwendig achter in den loop aangebragt, en die met den gewonen trekker in verband staande, ook door dezelfde aanroering, als bij het afschieten van het schot, losspringt en de *pees* laat ontsnappen. Wanneer de *pees* gespannen is, brengt men een *cilindertje*, van *pok-* of *ijzerhout* vervaardigd, dat juist in den loop past, ongeveer drie nederlandsche duimen lang en van voren met eene korte sterke *stalen punt* voorzien, in den loop en laat het tegen den *pees* aanvallen. Deze nu brengt het *cilindertje*, wanneer de *boog* genoegzame *veerkracht* bezit, in eene gegevene rigting, op 30 à 45 passen, zonder merkbare afwijking in het doel. Op verdere afstanden moet men het *boogschot* gebruiken, en daar nu dit *projectiel* in deszelfs snelle vaart zichtbaar blijft, zoo is dit middel van onderwijs bijzonder geschikt, aan den man de onderscheidene schoten en rigtingen praktisch te doen zien. Hierbij gebruikt men kleine *ronde schijven*, met *kringen* en *nummers* voorzien; terwijl men, om *emulatie* op te wekken, voor de beste schutters kleine prijzen belooft.

Zoo doende zal het gegeven onderwijs in de behandeling van het klein geweer een en dezelfde strekking hebben, met dat aan de artilleristen gegeven en de manschappen alzoo dagelijks voorbereid worden, om zonder onnoodige verspilling van munitie, met vrucht naar de *schijf* te schieten. Het werkelijke *schijfschieten* zal zich dan niet alleen bepalen tot het onderwijs hierin, voor die oogenblikken, dat men daarmede bezig is; maar voornamelijk om den man te overtuigen, dat de *grondbeginselen*, vroeger hierin ontvangen, de ware zijn, en om hem de *uitwerkselen* van dezelve te leeren kennen.

PLAATS GEHAD HEBBENDE PROMOTIEN, BIJ HET LEGER.

Uit eene algemeene order aan het leger van der 25sten juni jl. blijkt, dat Z. M., bij onderscheiden besluiten, te rekenen van den 1sten Mei tot opgemaakte dagteekening, behalve de benoemingen reeds door ons medegedeeld, nog heeft benoemd:

Bij de 2de afd. inf.: Tot kap.-kwartierm., den 1sten luit.-kwartierm. J. Fock van Coppenaar, van het 1ste bat. jagers; tot 2den luit., den serg. J. L. de Salis Mayenveld, van het 2de bat. jagers. — Bij de 7de afd. inf.: tot kap., den 1sten luit.-adj. V. C. Margadant. — Bij de 18de afd. inf.: tot 2den luit. kwartierm., den serg. B. A. A. Roeloffs, van de afd. grenad.

Bij het reg. lichte drag. no. 5: tot 2den luit. à la suite, den kadet-wachtm. C. E. Fraser, van de mil. akad.

Bij het korps mineurs en sappeurs: Tot kap.-kwartm., den 1sten luit.-kwartierm. C. C. Prager, van het bat. transp.-trein. Bij de art. garnizoens-komp.: Tot kap.-hon., den 1sten luit. J. G. Reichard, van die komp.

Tot provoost-gen. voor de land- en zeemagt, den kap. T. L. Mollinger, plaats-maj. van de 1ste klasse te Utrecht.

Voorts is, op het daartoe door hem gedaan verzoek, eervol ontslagen, de 1ste luit. A. H. P. K. van Suchtelen, van de afd. grenadiers.

Blijkens gemelde algemeene order, zijn ook nog in hunnen tegenwoordigen rang en anciënniteit overgeplaatst:

Bij het 1ste bat. jag: de 1ste luit.-kwartierm. F. W. Helge, van het bat. vrijw. art. — Bij de 2de afd. inf.: de 1ste luit. W. N. Gasinjet, van het alg. depot der landm. no. 33. — Bij de 5de afd. inf.: De majoors P. R. Boelen en W. van den Boom, beide van de 12de afd. inf.; mitsgaders de kap. L. Hart, van de 14de afd. inf. — Bij de 9de afd. inf.: de maj. G. van Buseck, van de 10de afd. inf., en de kap. Voordendag, van de 17de afd. inf. — Bij de 10de afd. inf.: De maj. L. A. Meyer, van de 2de afd. inf. en de 2de luit. H. M. Worm, van het alg. depot der landm. n°. 33. — Bij de 12de afd. inf.: de majs. N. G. Dittlinger en A. S. Hubar, respectivelijk van de 5de en 9de afd. inf., mitsgaders de 2de luit. H. Buusz, van het alg. depot der landm. n°. 33. — Bij de 13de afd. inf.: de 1ste luit. G. Wieland, van de 18de afd. inf. — Bij de 17de afd. inf.: de kap. W. C. H. Meyners, van de 9de afd. inf.

Bij de afd. kurass n°. 1: De 1ste luit.-kwartierm. J. Bec, van de 13de afd. inf. — Bij het reg. hussaren n°. 6: De kap.-kwartierm. J. J. van Wemen, van het opgeheven 2de bat. veld-art. — Bij de afd. kurass. n°. 9: De kap.-kwartierm. J. P. Du-vigneau, van de 2de afd. inf.

Bij het korps rijd. art.: De kap.-kwartierm. P. Sikkens, van het korps min. en sapp. — Bij het bat. vrijw. art.: De 1ste luit.-kwartierm. M. Duikers, van de 7de afd. inf. — Bij het 3de bat. art. nat. mil.: De 1ste luit.-kwartierm. K. Nieuwbarn, van de 10de afd. inf. — Bij het bat. transp.-trein: de 1ste luit.-kwartierm. F. van Thiel, van de 2de afd. inf.

Verscheidenheden.

DE VELDMAARSCHALK VAN HET PORTUGESCHE LEGER.

De heilige *Antonius*, geboren te Lissabon, ofschoon Padua de eer heeft achter zijnen naam te prijken, is de onbestredene schutspatroon van Portugal, en is hierin gelukkiger dan de heilige *Jacob van Compostella*, welke, wegens het patronaat van Spanje, voor de heilige maagd heeft moeten onderdoen, die door eene Pauselijke bulle, gegeven in den jare 1760, tot schutsvrouwe van de geheele Spaansche monarchie verheven werd, zonder echter op de overige regten van den heiligen *Jacob* te kort te doen. Niet genoeg, dat de heilige *Antonius* de eer heeft schutspatroon van Portugal te zijn, — hij is ook tot op den huidigen dag deszelfs Veldmaarschalk. De oorzaak tot zijne benoeming wordt op de volgende wijze verklaard. In het jaar 1706 waren de Portugezen verlegen in de keuze van eenen Generaal, Bevelhebber hunner troepen; dewijl zij, zelfs in hunne eigene staatspapieren verklaarden, dat Portugal zoodanige personen niet voortbragt. Daar zij nu onder hen geen geschikt persoon daartoe konden uitvinden, droeg een der staatsdienaren voor, eene *hoogere* keuze te doen, en gaf in bedenking om den heiligen *Antonius* tot Veldmaarschalk te verheffen. Men bragt hiertegen in, dat volgens de Portugesche wetten niemand tot Generaal konde benoemd worden, zonder alle lagere rangen doorloopen te hebben. Deze hinderpaal moest dus uit den weg worden geruimd. Dien ten gevolge trok men het beeld van den heiligen *Antonius* eenen soldaten rok aan, — den anderen dag dien van eenen onderofficier, vervolgens een Officiers monterring, zoodat hij in korten tijd tot Veldmaarschalk was opgeklimmen. Een matig tractement werd hem geschonken, en zijne

beeldtenis werd daarop altijd, onder een prachtig verhemelte, het leger vooruitgedragen. Eindelijk kwam de dag, dat de nieuwe Generaal zijne talenten als Veldheer zoude moeten toonen — het leger trok op en volgde moedig den stommen Generaal. Na eenige dagmarschen legerde zij zich op twee mijlen van Badajoz, alwaar de Hertog van *Berwijck*, welke den anderen oever der Guadiana had ingenomen, hen met eenige kanonschoten begroette. Den volgenden morgen meldten de voorposten den Hertog, dat de vijand zijne legerplaats had verlaten en bevond, toen hij zelf eene verkenning naar dien kant deed, dat het Portugesche leger in verwarring vlugtende was, — hetgeen hem des te onbegrijpelijker voorkwam, dewijl daartoe volstrekt geene oorzaken bestonden. — Hij vreesde dus voor eene krijgslist: uit welchen waan hij echter weldra gebragt werd door het verhaal van eenige gemaakte krijgsgevangenen, hetwelk hierop nederkwam: dat de eerst afgeschotene kanonskogel den heiligen *Antonius* het hoofd had afgeslagen; en daar de Portugezen geen vertrouwen hadden in eenen Generaal, die bij het eerste kanonschot het hoofd verloor, zoo was alles in verwarring gaan vlugten. Niettegenstaande dit ongeluk, bleef de heilige *Antonius* Generaal en genoot zijne inkomsten aan dien rang verknocht. Zelfs heeft *Don Miguel* hem niet van zijnen hoogen rang willen ontslaan, daar hij zelf, ingevolge het aangenomen gebruik, in het jaar 1831 in eene beurs van rood fluweel, deszelfs tractement, in zijne kapel, op het altaar heeft nedergelegd.

(Blätter für literarische unterhaltung.)

Aanmerking. Zou *Dom Pedro*, bij zijne landing in de omstreken van Oporto, een dergelijk geluikschat gedaan hebben?!

LEGER- (VREEMDE) BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIS, 30 Junij.

De wet waarbij het ministerie gemagtigd werd, 300 bataillons nationale garden mobiel te maken, zal hoogstwaarschijnlijk in het begin der volgende maand worden ten uitvoer gelegd, namelijk in zooverre zulks de voorloopige regeling betreft. De getallen sterkte dezer 300 bataillons wordt gezamenlijk gerekend op 250,000 man. Welonderrigte lieden meenen echter de verzekering te kunnen geven, dat hoogstens het een derde gedeelte der opgeroepene vrijwillig aan deze oproeping zouden voldoen.

— Elk der benoemde Ordonnans-Officiëren des Konings en van den Hertog van *Orleans*, zullen, boven hunne gewone tractementen, eene jaarlijksche toelage van 6000 *francs* genieten.

PARIS, den 9 Julij.

Bij Koninklijk besluit van gisteren gedagteekend, is het aantal Officiëren van den Staf der Artillerie bepaald op 333; te weten: 37 Kolonels, 36 Luitenant-Kolonels, 80 Majoors, 106 Kapiteins 1^o klasse, 16 Kapiteins 2^o klasse, 16 Kapiteins plaatselijke artillerie Kommandanten.

Bij besluit van den 3en Junij II. was de oprigting van twee nieuwe bataillons infanterie bevolen, welke den naam van 1^o en 2^o bataillon van Afrika moeten dragen.

SARDINIEN.

Turin, 25 Mei.

Ons leger heeft sedert eenige maanden eene voorbeeldige inrigting ondergaan, die de Pruissische en Oostenrijksche nabij komt; eene inrigting, waarbij, in rustige tijden, slechts weinige troepen in dienst zijn; doch door welke, bij dreigende omstandigheden, het geheele, met alle krijgsmaterieel overvloedig voorziene, en sedert anderhalf jaar zeer geoeffende leger slagvaardig gereed kan zijn. Om deze reden zijn sedert korten tijd het twee derde der manschappen, met onbepaald verlof, naar huis gezonden, zoo dat het staand leger thans niet meer dan 36,000 man onder de wapenen telt. Deze voor de staatsuitgaven zoo merkbare bezuiniging, heeft echter de gewigtige vesting-werkzaamheden van Pignerol, Alessandria en Genua niet doen staken.

RUSLAND.

Petersburg, 20 Mei.

Door eene Ukase van den 13^e dezer heeft Z. M., aangezien de noodzakelijkheid (!) het beheer der geheele landmagt aan eene den naam van Ministerie van Oorlog voerende algemeene directie onderworpen; zijnde de Generaal der kavallerie en generaal adjudant Graaf *Tschernischeff* tot minister van oorlog benoemd.

— Onze zeemagt bestaat thans uit 54 linie-schepen, 35 fregatten, 10 bombardeer-galjoten, 22 kotters, 25 branders, 45 kleinere vaartuigen, 500 kanonneerbooten. Hierbij moet men voegen 400 roeivaartuigen, zoodat het geheele aantal 1,139 vaartuigen bedraagt, bewapend met 9,617 vuurmonden.

PRUISSEN.

Berlijn, 26 Junij.

De sedert langen tijd voorgenomene inrigting eener *Artillerie-Landwehr*, moet volgens een koninklijk bevelschrift van den 21ⁿ Mei ll. bespoedigd worden.

— Ofschoon het doel der thans alhier te zamen zijnde militaire conferentie der Duitsche verbondstaten niet bekend is, gelooft men dat het eene nieuwe en gewigtige organisatie van het leger van het Duitsche verbond betreft. De veranderde omstandigheden in den toestand van Europa, en meerdere dreigende gebeurtenissen, hebben eene spoedige reorganisatie noodzakelijk gemaakt.

Berlijn, den 9 Julij.

Een Officier, op gisteren uit het Hertogdom Posen komende, bragt het berigt, dat er bij Mlawa een legerkamp werd ingerigt voor 70,000 Russische keurtroepen, als ook dat er meer zuidelijk bij Wkra, een tweede legerkamp van een bijna gelijk sterk aantal troepen in gereedheid gebragt werd.

— Een particulier schrijven uit Pantzig van den 18 Junij ll. bewijst tevens, dat er zich aldaar op de uiterste reede eene Russische vloot van 8 oorlogschepen bevond, bestaande uit het linesschip *Culm* van 84 stukken en 756 man equipage, het linesschip *Beresina* van 84 stukken en 756 man, het fregat *Corera* van 44 stukken en 396 man, het fregat *Katharina* van 44 stukken en 396 man, de korvet *Navarino* van 36 kanons en 324 man, de brik *Diamant* van 24 stukken en 216 man, de schooner *Graut* van 18 stukken en 163 man en de brik *Le Bet* met 12 stukken en 162 man equipage.

— Drie regimenten, aan den Rijn gekantonneerd, zijn op nieuw op

den voet van oorlog gebragt, en hebben bereids de verlofgangers opgeroepen.

OOSTENRIJK.

Wenen, den 26 Mei.

Tegenwoordig worden er vele, door hoogen ouderdom voor de velddienst niet meer geschikte, Generaals op pensioen gesteld; hun aantal beloopt over de dertig. Bij gelegenheid der daardoor veroorzaakte bevordering in het leger heeft Zijne Majesteit de Keizer bevolen, dat in het vervolg van tijd geen Kolonel tot bevordering zoude worden voorgedragen, wiens ligchaamsgestel van dien aard is, dat hij de vermoeijensissen der krijgsdienst niet zoude kunnen dragen.

ZWITSERLAND.

Luzern, den 7 Mei.

De toestand van ons militair wezen is allertreurigst. De gevolgen van het losrukken der banden, welke ons maatschappelijk bestaan aaneen hielden, doen zich ook hier gevoelen. Vele oude en beproefde Officieren, die met eere bij den vreemden gediend hebben, nemen hun onslag. Onder dit aantal behoort ook de Generaal *Ziegler* van Zurich, die reeds voor eenige maanden zijn onslag genomen heeft; voorgevende dat hij, bij de, als het ware verdwenen krijgstuicht in het leger, en bij de staatkundige grondstellingen van den dag, onmogelijk geworden herstelling derzelve, geen gevaar wilde loopen, zijnen welverdienden militairen roem, aan de willekeur der nieuwe baardeloze staatsmannen te zien prijs gegeven.

ZWEDEN.

Stokholm, den 19 Junij.

Bij Ladugardsgardet, is een lustleger (?) van 10,500 man bijeengetrokken, dat door den Kroonprins gekommandeerd wordt. De verjaardag des Konings zou met groote militaire évolutien en feesten gevierd worden. De houding en geoeffendheid der troepen liet niets te wenschen overig. Er waren ook eenige Officieren buitenslands gezonden, om de manoeuvres van vreemde legers en derzelve inrigtingen na te gaan en te onderzoeken (!).

ENGELAND.

London, 28 Junij.

Sedert de troonsbestijging van onzen tegenwoordigen Koning *Willem IV*, heeft er zich in onze land- en zeemagt eene historisch merkwaardige sterfelijkheid vertoond. Niet minder dan 24 Generaals en 26 Admiraals zijn gedurende dien tijd, in de Westminster-abdij, of in hunne familie grafkelders, bijgezet geworden. Terwijl de Koning van alle vreemde mogendheden, gedurig verzekeringen hunner vredelievende gezindheden ontvangt, is deze aanval op de land- en zeemagt en derzelve verlies ongehoord. Zelfs heeft *Napoleon*, in zijnen tijd, onder onze Generaal- en Admiraliteit zulke verwoestingen niet aangebragt. Ofschoon de afgetredeuen niet alle *Nelsons* en *Marlbouroughs* waren, telt men er echter 5 tot 6 beroemde mannen onder.

ERRATA.

In de opgave van het personeel der Belgische artillerie (zie n^o. 13) staat onder de Kapiteins Kommandanten *L. Rigano*; moet zijn *L. Rigano*.

Onder die der Kapiteins tweede klasse staat *J. F. Fournij*; moet zijn *J. F. Fonsnij*.